

NHẬN DIỆN ÂM MƯU, THỦ ĐOẠN CỦA CÁC THỂ LỰC THÙ ĐỊCH LỢI DỤNG BÁO CHÍ, TRUYỀN THÔNG CHỐNG PHÁ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

PGS, TS PHẠM ĐỨC KIÊN

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Ngày nhận:

17-6-2022

Ngày thẩm định, đánh giá:

30-6-2022

Ngày duyệt đăng:

10-7-2022

Tóm tắt: Thực hiện “diễn biến hòa bình” với Việt Nam, thời gian qua, các thế lực thù địch đẩy mạnh chống phá toàn diện trên các lĩnh vực, trong đó chính trị, tư tưởng được xác định là khâu trọng tâm, đột phá, tạo ra những “khoảng trống” để tư tưởng phi xã hội chủ nghĩa, những quan điểm lệch lạc thâm nhập, len lỏi và lớn dần, tiến tới xóa bỏ hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa. Báo chí, truyền thông được các thế lực thù địch, phản động, triệt để sử dụng để phát tán các quan điểm sai trái, thù địch. Nhận diện rõ âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, phản động lợi dụng báo chí, truyền thông để chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng là vấn đề mang tính thời sự hiện nay.

Từ khóa:

Âm mưu, thủ đoạn lợi dụng; báo chí, xuất bản, truyền thông; nền tảng tư tưởng của Đảng

1. Báo chí, truyền thông - Kênh thông tin để các thế lực thù địch lợi dụng phát tán các quan điểm sai trái

Hiện nay, internet, mạng xã hội đang thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ của các loại hình báo chí, các xuất bản phẩm điện tử và nhiều phương thức truyền thông mới. Trong bối cảnh đó, các thế lực thù địch, các tổ chức phản động ra sức lợi dụng mạng xã hội, nhất là các nền tảng mạng xã hội lớn như Facebook, Google (Youtube), Zalo,

Twitter, Instagram,... để phát tán các quan điểm, thông tin sai trái, thù địch chống Đảng, Nhà nước Việt Nam. Tuy nhiên, hầu hết các thông tin sai trái, thù địch lại đều bắt nguồn từ các cơ quan báo chí, truyền thông thiếu thiện chí với Việt Nam. Do vậy, có thể nói báo chí, truyền thông vẫn là kênh thông tin được các thế lực thù địch lợi dụng phát tán các quan điểm sai trái, trên cả hai phương diện là trực tiếp phát tán và là “nguồn phát” để cung cấp thông tin cho mạng xã hội.

Hội thảo khoa học: “Các cơ quan báo chí, xuất bản, truyền thông của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, tại Hà Nội, ngày 17-6-2022

Thứ nhất, nội dung các thế lực thù địch tuyên truyền, phá hoại tư tưởng trên báo chí, truyền thông rất đa dạng, toàn diện trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, tư tưởng lý luận, văn học nghệ thuật, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại, xây dựng Đảng, lịch sử Đảng. Họ tấn công vào những vấn đề cốt lõi của nền tảng tư tưởng của Đảng, hạ thấp đi đến phủ định vai trò và ý nghĩa thời đại của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; phủ nhận CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam, lý luận và thực tiễn đổi mới đất nước, trọng tâm là phủ nhận tính chất XHCN của “nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa” ở Việt Nam hiện nay; xuyên tạc vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam trong

“Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa”, tuyệt đối hóa vai trò của “xã hội công dân” trong mối quan hệ Nhà nước - Thị trường - Xã hội. Họ cô xúy “phi chính trị hóa” lực lượng vũ trang, đòi từ bỏ sự lãnh đạo của Đảng đối với lực lượng vũ trang; phủ nhận sạch trơn các thành tựu của Việt Nam, đi đôi với khoét sâu các vấn đề xã hội, tôn giáo, dân tộc, dân chủ, nhân quyền, đất đai,... lợi dụng các vụ việc phức tạp, nhạy cảm để xuyên tạc, chia rẽ Đảng, Nhà nước, chính quyền địa phương với nhân dân, kích động tư tưởng “bất tuân dân sự”, tâm lý phản kháng trong một bộ phận quần chúng nhân dân. Họ lợi dụng những vấn đề còn hạn chế, bất cập trong quản lý, điều hành, yếu kém trong thực thi công vụ, những vụ việc tham nhũng, tiêu cực của một số cơ quan,

cán bộ lãnh đạo, quản lý, ngụy tạo, tô vẽ, thổi phồng, quy kết những biểu hiện cá biệt, những khuyết điểm của một số tổ chức đảng và cá nhân đảng viên thành bản chất của Đảng hòng chia rẽ Đảng, Nhà nước và cán bộ, đảng viên với nhân dân. Họ triệt để lợi dụng vấn đề biên giới, chủ quyền biển, đảo, đối ngoại, tung tin thất thiệt, làm suy giảm niềm tin của nhân dân vào quyết tâm bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Đảng và Nhà nước ta, kích động bài, thoát nước này để liên minh với nước kia.

Trong các nội dung chống phá, họ triệt để và thường xuyên phủ nhận, hạ thấp vai trò lãnh đạo của Đảng và thể chế chính trị XHCN (cả về phương diện lịch sử và hiện tại), với bằng các luận điệu xuyên tạc như: Đảng tự cho mình đứng trên pháp luật; Đảng cầm quyền phi chính danh, không còn mang bản chất cách mạng của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của dân tộc; chế độ hiện nay mắc “lỗi hệ thống” mà muốn khắc phục triệt để phải “cải cách toàn diện đất nước” theo hướng đa nguyên, đa đảng, thực hiện “tam quyền phân lập”, phát triển “xã hội dân sự” theo tiêu chí phương Tây¹. Đây là ngón đòn hết sức thâm độc.

Thứ hai, về phương thức, thủ đoạn chống phá, trong xu thế hội tụ công nghệ truyền thông hiện nay, các cơ quan báo chí, truyền thông của các tổ chức chống phá Việt Nam chuyển dần sang mô hình đa phương tiện, thực hiện nhiều loại hình báo chí, cung cấp nhiều dịch vụ liên quan đến truyền thông, đáp ứng nhu cầu thông tin ngày càng cao và đa dạng của công chúng. Điển hình là Đài phát thanh quốc tế Pháp (RFI) có các phiên bản trên Facebook, Twitter, Google+, Instagram, Dailymotion, YouTube, Soundcloud và ứng dụng RFA app trên di động, với 14 ngôn ngữ, thu hút 34,5 triệu thính giả mỗi tuần và hàng triệu độc giả truy cập hằng tháng. Đài phát thanh quốc

tế Hoa Kỳ (RFA) có các phiên bản trên Blog, Facebook, Twitter, Google+, Wordpress với hơn 10 ngôn ngữ. Đài Tiếng nói Hoa Kỳ (VOA) có các phiên bản trên Facebook, Twitter, Google+, Instagram, YouTube, Soundcloud, Podcast, ứng dụng VOA ap trên điện thoại di động và các thiết bị cầm tay. Tổ chức phản động lưu vong Việt Tân tiếp tục duy trì các cơ quan tuyên truyền truyền thống như báo “Kháng chiến”, đài “Việt Nam kháng chiến”, “Chân trời mới Media”, đồng thời đẩy mạnh sử dụng các ứng dụng truyền thông xã hội, như Facebook, Twitter, Google+, Blog, Viettan app để liên tục cập nhật và phát tán thông tin phản động.²

Ở mức độ rộng hơn, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động được tổ chức theo một “thế trận” có “kịch bản”, đánh vào nhận thức, tâm lý “đám đông” theo kiểu “mưa dầm thấm lâu”, “góp gió thành bão”, với “nguồn phát” thông tin từ các cơ quan báo chí có “tên tuổi” như BBC, VOA, RFA, RFI, “Chân trời mới Media”..., được các trang mạng xã hội tung hứng, tán dương, cổ vũ, bình luận, khai thác sâu thêm để tạo thành “điểm nóng” thông tin trên không gian mạng, “nội công, ngoại kích” nhằm hình thành những mạng lưới thông tin dày đặc để gây hoang mang, nghi ngờ trong cán bộ, đảng viên và nhân dân, từng bước hướng lái dư luận theo ý đồ chống phá của họ³. Thủ đoạn tuyên truyền rất đa dạng theo kiểu “thật như giả”, “giả như thật”; triệt để khai thác thông tin trên báo chí, truyền thông chính thống của ta (thậm chí có bài viết như của Trần Văn trên blog VOA chứa tới 95% thông tin từ báo chí chính thống) để lồng ghép những nhận định sai lệch, phiến diện, một chiều; thêm bớt những “số liệu” không thể kiểm chứng, kèm theo trích dẫn giả danh khoa học; đưa thông tin theo kiểu lập lờ, lẫn lộn giữa tích cực và tiêu cực; sử dụng

công nghệ chèn hình ảnh đã bị cắt ghép, chỉnh sửa, dàn dựng sự kiện “giật gân”, “câu khách” rồi phát trực tiếp (“live stream”) nhằm gợi trí tò mò của dư luận; cố tình đổi trắng thay đen, biến không thành có, rồi suy diễn, bình luận theo kiểu làm “sáng tỏ vấn đề”⁴. Một số nhà xuất bản được thành lập trên không gian mạng để đối phó với sự kiểm duyệt của cơ quan chức năng (như “Nhà xuất bản tự do”, “Nhà xuất bản Giấy vụn”...).

Những luận điệu chống phá nêu trên hòng làm cho người dân hoài nghi về “xã hội Việt Nam”, nghèo nàn, lạc hậu, “không có tương lai” và mơ tưởng về một “xã hội khác” được cổ xúy là tốt đẹp hơn.

2. “Tự do báo chí”, “tự do ngôn luận” - Chiêu bài quan trọng trong “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch

Bên cạnh việc lợi dụng báo chí, truyền thông để phát tán các quan điểm sai trái, các thế lực thù địch thường xuyên lợi dụng vấn đề “tự do báo chí” gắn với “tự do ngôn luận” để chống phá Đảng, Nhà nước ta, với lập luận chủ yếu rằng “tự do báo chí” là một quyền tuyệt đối, không chịu sự ràng buộc bởi các quy định về nghĩa vụ, “tự do báo chí”, là biểu hiện của xã hội dân chủ. Trong các hoạt động hợp tác về kinh tế, đối ngoại, họ luôn gây sức ép đòi Việt Nam phải công nhận “báo chí tư nhân” theo kiểu phương Tây. Chính giới Mỹ và các nước phương Tây, một số tổ chức phi chính phủ thiếu thiện chí với Việt Nam như “Quan sát nhân quyền” (HumanRight Watch - HRW), “Phóng viên không biên giới” (Reporters Sans Frontières - RSF), “Ủy ban bảo vệ các nhà báo” (Committee to Protect Journalists - CPJ), “Ngôi nhà tự do” (Freedom House)... đưa ra các dự luật, nghị quyết, báo cáo, “phúc trình”,

thư ngỏ, phát biểu, với nội dung xuyên tạc tình hình, vu cáo Việt Nam vi phạm tự do báo chí, không có tự do ngôn luận, cố tình gán ghép những người tự sản xuất nội dung trên mạng (bloggers, youtubers) là người hoạt động báo chí, từ đó xuyên tạc Việt Nam “đàn áp các nhà báo”, “kiểm soát và bóp nghẹt quyền tự do báo chí, tự do internet”. Điển hình như trong “Báo cáo tự do báo chí năm 2022” công bố ngày 3-5-2022, tổ chức “Phóng viên không biên giới” xếp Việt Nam đứng thứ 174/180 quốc gia về “tự do báo chí”, vu cáo Việt Nam “bỏ tù 43 nhà báo trong năm 2021, nằm trong số năm nước bỏ tù nhiều nhà báo nhất trên thế giới tính từ tháng 1 đến giữa tháng 12-2021”⁵.

Đồng thời, chính giới một số nước, tổ chức quốc tế còn hậu thuẫn, trao giải thưởng cho một số cá nhân có hoạt động lợi dụng hoạt động báo chí để chống Đảng, Nhà nước, coi đây là những “ngọn cờ tiêu biểu” để kích động biểu hiện “tự do báo chí”, “tự do ngôn luận” theo kiểu phương Tây. Gần đây, ngày 14-3-2022, Bộ Ngoại giao Mỹ trao giải thưởng “Phụ nữ can đảm” năm 2021 cho Phạm Thị Đoan Trang (đang chấp hành án phạt tù về tội “Tuyên truyền chống Nhà nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam”, người mà họ cho là “không sợ hãi theo đuổi một xã hội toàn diện và không gian rộng rãi hơn cho tự do ngôn luận ở Việt Nam”, “sử dụng quyền tự do ngôn luận, tự do báo chí theo đúng những quy định của luật pháp quốc tế để bày tỏ quan điểm chính kiến của mình”. Chính phủ Anh - Canada đã trao “Giải thưởng Anh-Canada về Tự do truyền thông năm 2022” cho Phạm Thị Đoan Trang “nhằm ghi nhận nỗ lực của những người đấu tranh cho tự do báo chí, truyền thông, và bảo vệ nhà báo, cũng như nhằm tôn vinh những tổ chức và cá nhân ít được biết tới”⁶.

Điểm đáng chú ý là những nội dung nêu trong các bản báo cáo, phúc trình, dự luật, nghị quyết nêu trên luôn được các website, blog, group, facebook, youtube sử dụng như là “bằng chứng” để đẩy thành vấn đề nóng trên mạng xã hội, tạo áp lực dư luận để gây sức ép với Việt Nam. Các trung tâm phá hoại tư tưởng bên ngoài (BBC, RFA, RFI, VOA...), các tổ chức phản động như Việt Tân, Chính phủ quốc gia Việt Nam lâm thời, Đảng nhân dân Hành động Việt Nam, Tập hợp Dân chủ Đa nguyên, Tập hợp Đồng Tâm... tăng cường phát tán các bài viết, video, bình luận vu cáo “Việt Nam đàn áp tự do báo chí”, “Họ không muốn lắng nghe bất cứ tiếng nói trái chiều, phản biện, họ chỉ thích khen, không thích chê, không thích tiếp thu ý kiến mới nên ai đó có ý kiến phản biện thì họ có tư thù và luôn muốn trừ dập”, “Họ sẽ không có nương tay với những người bất đồng chính kiến và họ luôn tăng mức án rất cao. Đây là cách trả thù đơn giản nhất của nhà cầm quyền”, “Bản án cho nhóm “Báo Sạch” là sự trả thù của những kẻ đang có quyền được ngồi xồm lên công lý ở Việt Nam”⁷.

Trong nước, một số người trong giới báo chí thể hiện thái độ hai mặt: né tránh các vấn đề họ “tự cho là nhạy cảm” khi viết bài đăng tải trên báo chí, truyền thông chính thống nhưng lại sử dụng blog, mạng xã hội để đưa ý kiến trái ngược với báo chí chính thống, phụ họa hoặc gián tiếp phụ họa giọng điệu của các thế lực thù địch, chống đối, thiếu thiện chí để “làm vừa lòng đám đông trên mạng”; một số người làm báo sau khi rời cơ quan báo chí còn công khai quan điểm đi ngược quan điểm chính thống, thậm chí đồng tình, cổ vũ luận điệu của một số người tự nhận hoặc được gọi là “nhà dân chủ”, “người yêu nước”⁸. Điển hình là Trương Châu Hữu Danh (nguyên phóng viên của Tạp chí điện tử *Làng Mới*) đã viết, phát viết 32 bài

và thực hiện 29 video clip đăng công khai trên trang Facebook “Trương Châu Hữu Danh” và Fanpage “Trương Châu Hữu Danh” đã kích các chủ trương, chính sách phát triển kinh tế, công tác bố trí cán bộ, công tác thực thi pháp luật của cơ quan bảo vệ pháp luật của thành phố Cần Thơ với nội dung phản động, đi sâu khai thác những thông tin có nội dung không phù hợp với lợi ích của đất nước, xuyên tạc, phi báng chính quyền nhân dân. Nhóm “Báo Sạch” gồm một số người từng công tác trên lĩnh vực báo chí, truyền thông đã xây dựng 47 bài viết đăng trên trang Fanpage “Báo Sạch” trong đó có nhiều bài liên quan những vấn đề nóng được dư luận quan tâm như: vụ án Hồ Duy Hải, Đồng Tâm, hạn mặn miền Tây, vụ án vụ không xảy ra tại tỉnh Đắk Lắk, với nội dung thiếu tính xây dựng, mang ý nghĩa tiêu cực trong nhiều lĩnh vực, nhiều vấn đề của xã hội, chế độ, hệ thống chính trị của đất nước; xuyên tạc, xuyên tạc, phi báng, nói xấu nghiêm trọng đối với tổ chức Đảng và đảng bộ các địa phương⁹. Hay như “Hội Nhà báo độc lập Việt Nam” do Phạm Chí Dũng cùng Nguyễn Tường Thụy và 39 người khác ra tuyên bố thành lập (đến năm 2018 có 72 người tham gia) đã xây dựng trang web “Việt Nam Thời Báo” đặt máy chủ tại nước ngoài để quản trị, nhận và duyệt đăng thông tin bài viết của mình, của hội viên và của các cộng tác viên có nội dung chống phá Nhà nước Việt Nam và tuyên truyền về hoạt động của “Hội nhà báo độc lập Việt Nam”, qua đó lôi kéo, phát triển hội viên trong và ngoài nước vào hoạt động chống phá Nhà nước Việt Nam; nhiều bài viết có nội dung tuyên truyền, xuyên tạc phi báng chính quyền nhân dân, bịa đặt, xâm phạm uy tín của Đảng Cộng sản Việt Nam nhằm chống Nhà nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam, vu khống, xúc phạm đến

danh dự, uy tín, nhân phẩm của các cá nhân là lãnh đạo các cơ quan, tổ chức chính trị - xã hội các cấp, gây thiệt hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức và cá nhân¹⁰.

Thực tiễn trên cho thấy, cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên lĩnh vực báo chí, thông tin truyền thông hiện nay luôn gay go, quyết liệt để thu hút độc giả. Do đó, các cơ quan báo chí, truyền thông phải phát huy mạnh mẽ vai trò của mình trên mặt trận quan trọng này. Đảm bảo tính tư tưởng, tính chân thật, tính nhân dân, tính chiến đấu và tính định hướng của báo chí cách mạng, tạo dòng thông tin chủ lưu tích cực, góp phần định hướng dư luận, tăng cường đoàn kết, nhất trí về tư tưởng, chính trị trong cán bộ, đảng viên, nhân dân. Tăng cường bảo vệ chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, bảo vệ sự lãnh đạo của Đảng, bảo vệ, lan tỏa và làm sâu sắc thêm các chủ trương quan trọng của Trung ương, đấu tranh bác bỏ, chỉ rõ những luận điểm sai trái trong động cơ, ý đồ và mục đích của những kẻ truyền bá những luận điểm sai trái, thù địch¹¹. Thường xuyên đổi mới nội dung, phương thức đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng theo phương châm kết hợp chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn, “chủ động, nhạy bén, kịp thời, hiệu quả”, kết hợp hài hòa giữa xây và chống, “lấy cái đẹp dẹp cái xấu”, lấy cái tích cực để đẩy lùi cái tiêu cực”. Bám sát các sự kiện, nắm bắt thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch để có các tin, bài đấu tranh kịp thời, sắc bén, thuyết phục, nhất là những bài viết, sản phẩm mang tính “phát ngôn”, cung cấp thông tin chính thống nhằm ổn định tư tưởng, định hướng dư luận; không để các thế lực thù địch, cơ hội chính trị lợi dụng xuyên tạc, nói xấu, kích động nhân dân.

1. Xem Nguyễn Xuân Thắng: “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, *Tạp chí Cộng sản* số 2-2021

2. Xem Lê Hải: “Bóc trần và đấu tranh với thủ đoạn ngụy tuyên truyền của các thế lực thù địch về phòng, chống tham nhũng trên các phương tiện truyền thông xã hội”, *Tạp chí Cộng sản* số 9+10-2018

3. Xem Nguyễn Xuân Thắng: “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, *Tạp chí Cộng sản* số 2-2021

4. Xem <https://dangcongsan.vn/bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang/nhan-dien-chien-luoc-dien-bien-hoa-binh-cua-cac-the-luc-thu-dich-trong-thoi-ky-moi-607210.html>, truy cập ngày 29-3-2022

5. <http://quocphongthudo.vn/chong-dien-bien-hoa-binh/lam-that-bai-am-muu-dien-bien-hoa-binh/khong-cho-phep-xuyen-tac-ve-tu-do-bao-chi-o-viet-nam.html>, truy cập ngày 26-5-2022

6. <https://vov.vn/chinh-tri/su-thuc-dang-sau-cai-goi-la-giai-thuong-nhan-quyen-post933466.vov>, truy cập ngày 29-3-2022

7. <https://baolongan.vn/khoc-thuong-bao-sach-xuyen-tac-tu-do-bao-chi-viet-nam-a126648.html>, truy cập ngày 6-12-2021

8. Xem <https://nguoilambao.vn/nhan-dien-nguy-co-tu-dien-bien-tu-chuyen-hoa-trong-bao-chi-n3836.html>, truy cập ngày 25-6-2016

9. Xem <https://baolongan.vn/khoc-thuong-bao-sach-xuyen-tac-tu-do-bao-chi-viet-nam-a126648.html>, truy cập ngày 6-12-2021

10. <https://cand.com.vn/Phap-luat/Tuyen-truyen-chong-pha-nha-nuoc-Pham-Chi-Dung-va-dong-pham-hau-toa-i593482/>, truy cập ngày 5-1-2021

11. Xem Hà Thị Ánh Tuyết: “Báo chí với nhiệm vụ tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch”, *Tạp chí Sinh hoạt lý luận*, số 4-2021.